

1. Endringer siden forrige versjon

Videreført uten endringer.

2. Hensikt og omfang

Sikre riktig oppfølging av personell med høy dosimeteravlesning, spesielt med tanke på dose til øyelinsen.

Prosedyren skal følges av alle som arbeider med medisinsk bruk av røntgen og nukleærmedisin.

3. Fremgangsmåte

For å sikre strålevern av yrkeseksponerte, benyttes tiltaksgrenser som er lavere enn dosegrensene for å avgjøre når oppfølging av dosimeteravlesninger skal iverksettes.

Dersom tiltaksgrensen overskrides kan dette være indikasjon på at arbeidsrutiner, prosedyrer, skjermingsforhold eller andre faktorer ikke er optimalisert med hensyn til strålevern. Oppfølging for personell med dosimeteravlesning som overskrider tiltaksgrensen:

Avdelingsleder ved den respektive avdeling skal varsle strålevernkontakt dersom personell ved avdelingen har hatt høy dosimeteravlesning, og sørge for at vedkommende ikke jobber med ioniserende stråling inntil konsekvenser av videre arbeid er utredet.

Strålevernkontakt for respektive fagområde har ansvar for å kartlegge årsaken til overskridelse av tiltaksgrense, og iverksette tiltak for å unngå lignende situasjoner i fremtiden (bevisstgjøring og opplæring i generelt strålevern, samt oppfølging av persondosen til vedkommende i påfølgende år). Strålevernkontakt bør også informere den ansatte om tilbud om helseundersøkelse ved Arbeidsmiljøavdelingen, og kartlegge om høy persondose er forbundet med høy pasientdose. Oppfølging av arbeidstaker skal dokumenteres. Strålevernkoordinator involveres ved behov.

Tiltaksgrenser for oppfølging av høye dosimeteravlesninger (refererer til persondosimeteravlesning over en måleperiode på 2 måneder (Hp[10]), og varierer med yrke/arbeidsområde):

Arbeidsområde	Tiltaksgrense
Bare røntgenfotografering	2 mSv
Røntgenfotografering og gjennomlysning	4 mSv
Nukleærmedisin	2 mSv
Angio og intervensjonsradiologi	
Lege/operatør	10 mSv
Øvrige arbeidstagere	3 mSv

4. Definisjoner

Persondosimeter: Dosimeter som bæres av en person, festet på kroppen, finger eller arm for måling av ioniserende stråledose relatert til arbeidet.

Dosimeterdose: Absorbert dose under det punktet der persondosimeteret er plassert.

Effektiv persondose: Dosimeterdose omregnet til den dosen en får når det tas hensyn til bruk av blyfrakk og thyreoideakrage.

Grenseverdi: Verdi for eksponering av yrkeseksponerte som ikke skal overskrides: 20 mSv/år (effektiv dose). Dosegrensen er satt for å unngå direkte skader av stråling, og for å minimalisere sannsynligheten for senskader av stråling. All stråleeksponering skal holdes så lav som praktisk mulig.

Tiltaksgrense: For å sikre strålevern av yrkeseksponerte, settes tiltaksgrenser lavere enn dosegrensen. Tiltaksgrensen angir stråledosen en arbeidstager kan utsettes for over en periode før at det blir vurdert tiltak for å få strålenivået redusert.

DSA: Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

5. Avvik eller dissens

Ved hendelse som forårsaket eller kunne ha forårsaket utilsiktet eksponering av arbeidstaker vesentlig utover normalnivåene, skal strålevernkontakt/strålevernkoordinator varsle DSA, se prosedyre id3785.

6. Referanser

[Strålevernloven](#)

[Strålevernforordningen](#)

[Veileder 5 og 10](#)

[Forskrift om utførelse av arbeid](#), kap 15

Andre eHåndboksdokumenter

 [Melding av strålevernssavvik - Uhell med ioniserende stråling](#)

 [Organisering og målsetting for strålevernarbeidet ved OUS](#)